

Positivt: – Det har vært et positivt fjellrevår, men arten trenger tiltak i mange år framover, sier prosjektleder Arild Landa. Dyret har maske for å holdes rolig under håndtering, og for ikke å bite.

► dusere nye kull. Det er altså verdifulle dyr som lever i de store innhegningene på Oppdal, de skal redde en art fra utryddelse i Norge og Skandinavia. Derfor er det lås på hegnene og bom på vegen dit. Men bare et par hundre meter unna er det parkeringsplass for utfartsterrenget på Sæterfjellet.

– Det er informasjon om prosjektet og om at fjellreven ikke skal forstyrres, noe som er særlig viktig når valpene nettopp er født. Men det er ikke akkurat noen strøm av nysgjerrige hit. Oppdal har ti prosent av alle pelsdyrfarmer i landet og folk er vant. Det er jo tross alt samme arten i utgangspunktet, forteller røkter Mjøen.

Et par fikk to valper i avlsstasjonen i 2006. Siden har det blitt hele 152 valper til sammen. I år er det i tillegg født minst seks kull fjellrevvalper fra utsatte dyr i det fri, noe som bringer prosjektet et langt skritt videre.

Må fortsette

– Det er ingen tvil om at vi nå har kommet langt.

Fakta

Fjellreven

* **Utryddingstruet** i Norge, men ikke globalt. Tross over 70 års fredning, har bestanden av fjellrev (*Vulpes lagopus*) gått tilbake.

* **Vekten på et** voksent individ varierer fra 2,4 kg til 4,5 kg.

* **Hvit eller blå** farge.

* **Tilpasset** høyfjells-klima og lange perioder med lite mat.

* **Smågnagere**, særlig lemen, er viktig diett. Lever i monogame parforhold.

Kilde: Nina, DN, Artsdatabanken

Men dette er langsiktig arbeid, og prosjektet har en tidshorison på mange år framover. Vi vet ikke hvor lang tid det tar å reetablere levedyktige bestander, sier prosjektleder Arild Landa ved Norsk institutt for naturforskning.

– **Er det ikke på tide å revidere bestandstallene med all fjellreven som til sammen er utsatt. I all offentlig fakta står det fortsatt at bestanden teller 50 voksne dyr i Norge og 120 i Skandinavia?**

– Tallene er basert på år med bunnår for smågnagere, og bunnår kan vi få igjen. Det er kanskje noen flere fjellrever i Sverige enn i Norge, men i Finland finnes det knappst en fjellrev igjen. Så selv om det er positivt med ynglinger i år så kan vi ikke revidere tallene før vi ser hvordan det går. Utviklingen må følges over tid. Over lang tid, sier Landa.

BENTE HAARSTAD
redaksjonen@nationen.no

Gjennomslag for fjellrevgruppe

Fjellrevbestander har dødd ut så sent som det siste tiåret. Også i Sylene inne ved svenskegrensen i Trøndelag var fjellrevhiene tomme. Ikke et dyr igjen.

Men i Helags rett over grensa var det yrende liv, takket være støttefôring og utskytning av rødrev. De neste årene skal det brukes 12 millioner kroner på svensk-norsk samarbeid.

En periode var det uenighet om hvilke tiltak en skulle bruke på fjellreven i Norge.

De som drev med innfangning og avl ble uglesett av dem som ville skyte rødrev og støttefôre, og sikkert omvendt. Nå er den tid forbi og kommunikasjonen god mellom alle parter. Olav Nyrønning i den lokale fjellrevgruppa blant ildsjeler fra Røros, Holtålen, Selbu og Tydal føler likevel at de har fått gjennomslag for sine alternative tiltak.

– Vi har et grundig og godt samarbeid nå. Det satses på det beste av metodene fra både norsk og svensk side, og nærmest en slags arbeidsdeling der direktoratet og Nina satser på utsetting i fjellområder som Dovre og Finse, mens vi fyller ut områdene imellom bestandene, sier Nyrønning.

Den lokale fjellrevgruppa tyvstartet sitt eget prosjekt med å sette ut to fôringsautomater sør og nord for Sylene i sommer. Etter hvert skal det settes ut automater i mange fjellområder med gamle hi, både på norsk og svensk side. Felles Fjellrev har blitt et Interregprosjekt finansiert med EU-midler og fra norske fylkeskommuner og svenske län.

Prosjektmidlene på 12 millioner kroner fordelt på fire år går til prosjektledelse, informasjon og tiltak som først kommer på plass etter et felles møte i Vålådalen 8. november.

– **Og da blir det lønn til ildsjelene også?**

– Nei, nei, vi jobber frivillig, men får nok dekt noen konkrete utgifter. Det er så artig å holde på for fjellreven nå, og vi er så optimistiske. Artig også å se at dyrene fra avlsstasjonen klarer seg over all forventning.

– **Og millionene til Felles Fjellrev betyr gjennomslag for deres ideer?**

– Jeg vil ikke skryte, men vi så allerede da gruppa vår startet i 2004 at svenskene lyktes, og at det var viktig å prøve i Norge også. Jeg tror fjellreven berger, men den må nok ha hjelp i mange, mange år framover, sier ildsjelen fra Holtålen i Sør-Trøndelag.

I Sverige er det født 27 kull fjellrev i år, derav 13 i Helags. 160–170 valper er født i hele Sverige, derav 75 i Helags. I 2009 ble det født bare to kull i hele Sverige, med henholdsvis en og tre valper. Begge i Helags, som er en del av grensefellene Sylene.

Samarbeider: Olav Nyrønning (t.v.) fra Fjellrevgruppa i Røros, Holtålen, Selbu og Tydal, og Arild Landa, prosjektleder for avlsstasjonen, sto lenge for hvert sitt syn på fjellrevredning. I dag samarbeider alle parter. Her fra utsetting av fem fjellrev i Sylene i 2008.